

MŰSZAKI LEÍRÁS

Palotanegyed helyzete

A Palotanegyed a város központi részén helyezkedik el, sugár és körutak által jól behatárolt területen. Ennek köszönhetően a negyed mentes gyorsforgalmi utaktól, jelentős mértékű személygépkocsi terheltségtől. Alapvetően az egyirányú, mérsékelt forgalom a meghatározó. A Palotanegyedben a sok egyetemi épületnek és egyéb kulturális intézménynek köszönhetően sok fiatal, látogató és turista fordul meg.

A Palotanegyed tervezési helyszínei

A Rákóczi út, a József körút, az Üllői út, a Kiskörút által bezárt terület nagysága és jelentősége miatt a Pollack Mihály teret egy lokális főtérként emelnénk ki.

A Gutenberg tér egy kis zöld sziget a negyedben (a Múzeum kert mellett). A tér legutóbbi átalakítása során erősödött annak pihenő, zöld övezet jellege, amelyet még jobban szeretnénk erősíteni.

Ezt a két teret kapcsolja össze a Bródy Sándor utca, mely egy harmadik karakterű „tér”. Ez az utcakép jellemző a negyedre, ennek az újragondolásánál egy olyan programot alakítottunk ki, mely nem csak a szigorúan vett tervezési területre érvényes, hanem az egész utcára, ill. mintá lehet hasonló helyzetű utcák esetében is.

A tervezési terület helyszíneit nem egy egységre próbáltuk ráfűzni, a különböző téri helyzetekre igyekeztünk reflektálni, mely a helyi adottságokat erősítik, emelik ki.

Pollack Mihály tér

Domináns építészeti ismérvek

A tér a Múzeum kert mögött jött létre, így ez a zöld terület az egyik meghatározó eleme, míg a tér másik oldalát öt szabadon álló középület határozza meg. Három műemléki klasszicista épület tartja a tér egyenes feszes vonalát, az ezek közé felhúzott modernista középületek változó mértékben ugranak vissza. A tér rövidebbik oldalait a Bródy Sándor utca és a Múzeum utca épületei zárják.

Problémák

A térfal a középületek felől erőteljesen megszakad azáltal, hogy a Magyar Rádió épületének homlokzata jelentős mértékben hátrébb van, mint az összes többi épületé. A Rádió- és Televíziótörténeti Múzeum épületénél ez nem zavaró, mivel előtte húzódik egy hozzávetőleg négy méter magas kerítés, mely tartja a műemléki épületek által meghatározott vonalat. A Múzeum kert felől az összeköttetés a térrel nem érvényesül kellő mértékben, és ami lehetőség van, az sincs kihasználva. A tér használata alá van rendelve a közlekedésnek. A téren való autós átközlekedés zavarja annak élettellel való megtöltését. A mélygarázs lejárója, ill. annak kiszolgáló építményei rátelepszene a térre. Az üvegkockák, melyekbe a lift, lépcsők, gépi szellőzők vannak zárva, nehezek, nagyok, és megszakítják a tér folytonosságát, valamint kitakarják az itt lévő klasszicista

épületeket. A téren nem található semmilyen utcabútor, ami pihenésre, megállásra adna lehetőséget, emellett a burkolat sem igazodik a hely jelentőségéhez.

Koncepció

A fenti problémák orvoslása mellett egy olyan tér létrehozása volt a cél, mely főtere lehet a Palotanegyednek, ill. alkalmas programok befogadására, mint például piac, fesztivál, rendezvény, koncert, szabadtéri kiállítás a Nemzeti Múzeumhoz kapcsolódva. A tér kialakításánál olyan egyszerűsége, átgondoltságra törekedtünk, mely nem csak az aktuális igényeknek felel meg, hanem a város fejlődésével, alakulásával a tér megőrizné befogadó, használható képességét. Ebből kifolyólag csak a legszükségesebb épített átalakításokat javasolnánk, a változó elemek mobilak, újrahasznosíthatóak, olcsók, egyszerűek.

Az autós forgalmat a felszín alatt vezetnénk el, a gépi szellőzést felváltanánk átriumokkal, mely természetes szellőzést és nappali megvilágítást biztosítanak. Az átriumokat rács fedi a beeső tárgyaktól, ill. a korlátot, ami elhatárolja a járókelőktől az átriumot, futónövények borítanak. Az átriumok karaktere a Magyar Rádió előtti szakaszon változna, itt opálos felülvilágítók biztosítanak a fényt mélybe és az átriumok ritmusának folytonosságát. A nagy felépítmények helyett nyitott lépcsőt vezetnénk fel a mélygarázból, és csak a lift kerülne épített házba. A Magyar Rádió épülete elé olyan pavilon épületet javasolnánk, mely helyreállítja a két műemléki épület közötti térfalat, és olyan kiegészítő funkciókat lehet benne elhelyezni, melyek segítik a tér élettellel való megtöltését. Esetünkben helyet kapna egy mozgássérült WC, (amennyiben lehetséges) egy központi feljáró a mélygarázból, esetleg kávézó, valamilyen kisebb vendéglátó egység, látvány rádió, stúdió és egy kis színpad, ami akusztik koncertek, DJ setek, rádiós programok helyszínékként szolgálhat.

Szemközt a Múzeumkertbe süllyesztett nézőtér kapna helyet lépcsős padokkal, ill. egy új bejárat a Múzeumkertbe. A meglévő melléképület szintén szolgáltatói funkciót töltene be, valamint kiegészülne egy terasszal a Múzeumkerten belül. A Nemzeti Múzeum északi oldalán húzódó sétány tengelyében is egy új megnyitást adnánk a térre. Ide új, nagy táblás, világosszürke gránit burkolatot kerülne, mely figyelemfelkeltés céljából nem pont a Bródy Sándor utca, Múzeum utca és a tér határán váltana, hanem jelzésszerűen beleérne az utcába. A járókelők figyelmét a tér két végén egy-egy média fal hívná fel, melyeken elhelyezhető a Palotanegyed felirat, aktuális programokról információ, térkép a negyedről, az itt található belvárosi séták útvonalai, nevezetességek. Ez a két elem már nem is a téren áll, hanem a tér tengelyének folytatásában, már az utcákon, hogy jelezze a tér létét azok számára is, akik csak a Kiskörútról betekintenek az utcákba, érdemes-e arra menni. Ebben a tengelyben kerültek elhelyezésre az új lámpaoszlopok is. A térnek ezt a nyújtott karakterét erősítik a vizes elemek is. A lámpasorral párhuzamosan függőleges irányban pontokban törne fel vízszög, emellett vízzel elárasztott burkolatfelületek oldanák a teret, emelnék ki a régi épületeket. Mindkettő burkolatba rejtett elemekből épülne, ez biztosítja a rendezvények (piac, koncertek, stb.) zavartalan lebonyolítását. A téren fix, épített utcabútor nincs, hogy minél jobban kihasználható legyen az aktuális és a jövőbeli programok számára. Mobil bútorok lehetőséget nyújtanak a mindenkori leüléshez. Áthelyezhetők, rendezhetők koncert esetén, de ha nincs szervezett program a téren, az arra járók számuk és igényük szerint igazíthatják a székeket. A bútorok újrahasznosított faanyagból készülnek, egyszerű kocka tömegként jelennek meg, oldalukon pedig a ráégetett Palotanegyed logó látható.

Gutenberg tér

Domináns építészeti ismérvek

Többnyire lakóépületek övezik a teret, melyek különböző korokban, különböző stílusban épültek. A legkiemelkedőbb és legmeghatározóbb épület a tér mentén a Gutenberg-otthon. A kis teret arányaihoz képest magas térfalak veszik körül. A térre sok út érkezik, valamint meghatározó élményt nyújtanak a sűrűn telepített fák.

Problémák

A téren csupán áthaladnak az emberek, nagyon kevesen időznek ott. Ennek oka többek között, hogy a meglévő park egyik meghatározó eleme a keresztirányú átközlekedő út. Az autós utak túlságosan hangsúlyosak a téren, nem elég intim ahhoz, hogy itt szívesen időzzenek a városlakók.

Koncepció

Annak érdekében, hogy nyüzsgőbb élet alakuljon itt ki, a zöldfelületek erősítését és a forgalom csökkentését helyeztük előtérbe. Olyan intim térhez hasonló teret képzeltünk el, mint ami létrejön egy „japán kertben”. Tehát a park területéről kizárunk minden olyan közlekedési útvonalat, mely célirányos. Kis méreténél fogva nem okozhat valódi gondot a kikerülése. A „japán kert” hatását egy zöld virág- és növényfállal szeretnénk létrehozni. A zöld fal magassága 1,80 méter, éppen egy kicsivel az átlag szemmagasság fölött, de még nem éri el a meglévő fák alsó lombkoronáját. A tér érzékelésén nem ront a zöld fal, mivel a meglévő fák lombjai alatt nem láthatóak a térfalak, az alacsonyabb magasságú fal fölött pedig ugyanannyira érvényesülnek, mint a jelenlegi helyzetben. A tér érzékelhetőségén azzal is erősítenénk, hogy a terület egységes burkolatot kapna, hogy az ide érkezők érzékeljék a váltást. A jelenleg meglévő homokszínű, diagonálisan rakott kis kockaköveket megtartanánk, és ugyanilyenekkel helyettesítenénk a burkolatot ott, ahol most váltás van. A kerten belül több füvesített terület lenne, és egy raszter határozná meg a változó felületeket a parkon belül. A kertben egy kis vízfelület is lenne a játékok, padok, edzőeszközök mellett. A meglévő gépészeti fém tetőre faburkolatot tennénk, hogy az is a kert része lehessen, rá lehessen menni, ülni, feküdni, stb. A kert falai minden irányban csupán egy helyen lennének megnyitva, emellett minden oldalon két-két slicc található: egyik magasabban a felnőtteknek, másik alacsonyabban a gyerekeknek, hogy a járókelők bepillantást nyerhessenek a kertbe. A téren az autós, gyalogos, kerékpáros forgalom azonos szinten közlekedik, a gyalogos és autós forgalmat épített és mobil elemek határolják. A kert körül egy fasor ad védelmet a gyalogosoknak, és alakít ki egy kerengőt. A tér többi részén azok a kőkockák vezetnek, határolják a forgalmat, amelyek jelenleg a Pollack Mihály téren találhatóak.

Bródy Sándor utca

Domináns építészeti ismérvek

A budapesti belvárosi utcakép egyik legelterjedtebb típusa: egyirányú forgalom, két oldalon parkoló autók, aszfaltos felületek, klasszicista házak, foghíjakon néhány újabb épülettel tarkítva a térfal.

Problémák

A közlekedési problémák mellett nagyon rontja az utcakép élményét és színvonalát egy üresen hagyott telek egy zárt sorú beépítésnél. Még a földszintes beépítés is ezt a hatást éri el.

Koncepció

A Pollack Mihály térhez hasonlóan egy olyan alaphelyzetet igyekeztünk teremteni az utcában is, ami kezeli a jelenlegi problémákat. Olyan módon, hogy a (közel)jövőbeli kisebb-nagyobb mértékben változó igényekre kis energia befektetéssel és könnyen tudjon reflektálni az utca. A gyalogos, a kerékpáros forgalom egymás mellett megvalósulását képeztük el. Nincsen külön járda és úttest, ha mindenki számára elegendő hely biztosított a közlekedéshez, akkor ez lehet konfliktusmentes. Az utca burkolata egységes, jelen esetben a Pollack Mihály térről felszedett sötétszürkés térköveket raknánk le, és ugyanilyenel egészítenénk ki. A meglévő foghíj telken jelenleg parkolót létesítettek, erre inkább parkolóházat javasolnánk az utcaképhez illeszkedő igényes homlokzatkialakítással, mely az utcában lakók számára ingyenes lenne. Így a közlekedéshez szükséges hely is biztosítva lenne, az utcakép is javul, és a térhasználat is szélesebb körű lehet, valamint a lakóknak lehetőségük adódna jobban megismerni közvetlen környezetüket (egy kis gyaloglás még senkinek sem ártott meg). Természetesen nem minden parkolóhely szűnne meg, a fennmaradó kevesebb parkolóhelyet szigorúan az utcában lakó idős, beteg vagy korlátozott képességű emberek vehetnék igénybe. Az utca „30-as” zóna lenne, nem csak táblás korlátozással, hanem fizikai akadályokkal is lassítanánk a forgalmat. Az autós forgalom terelésére egységes kocka elemek szolgálnának, amelyek ötméterenként a burkolatba fektetett sínbe rögzíthetők, és ezek mentén szabadon áthelyezhetők. Ezen kívül semmilyen más fix épített tárgy, bútor nem lenne az utcában. Az utcában a vendéglátó egységek, boltok, üzletek igényelhetnek kisebb-nagyobb területet, azonban nem építhetnének olyan teraszokat, emelvényeket, mint a Krúdy Gy. utcában vagy a Mikszáth K. téren láthatóak. A bútorok közvetlenül az utca burkolatán állnak, az utca részei, nem szakadhatnak ki ebből. Az utcában dézsákban lévő, mozgatható(!) növények, kis fák tartozhatnak helyi érdekeltségű „szervekhez”, lakosokhoz, akik a gondozásukért felelősek. Az utca közvilágítását kétféle fény határozná meg: teljes hosszában homlokzat megvilágítás lenne, melyek az épületek párkányaira vannak szerelve, míg az utca padlószintjét bevilágító testek a forgalomterelő kockákban „rejtőznének”.